

Efterskoleforeningen, Region Syd- og Sønderjylland

Formandsberetning, marts 2023 - marts 2024

2024 har været et år, hvor vi igen har oplevet nye rekorder.

Rekordmange unge søger efterskolerne - med flotte tal vi nærmest efterhånden tager for givet.

Samtidig har vi rekordmange unge der mistrives.

Vi har også igennem en del år ligget i toppen og har stadig rekord i druk blandt unge.

Samtidig har vi også rekordmange unge danskere med stor bevidsthed om, og ansvar for, den verden de er en del af, og de sætter rekord i at købe genbrug.

Vi har rekordmange unge der samler ind til mennesker i nød...og listen fortsætter...

Det giver rigtig mange spændende steder at tage fat, når vi har med unge mennesker at gøre, og vi skal kigge lidt nærmere på et par af disse - men først en lille omvej:

Jeg kan godt lide at samle på historier - historier fra mine kollegaer, historier fra mine elever, historier fra mennesker jeg ser op til.

En af de historier starter for noget tid siden hjemme hos os, da vi sad og spiste aftensmad, og jeg spurgte min søn: Var det spændende til præst i dag? Svaret som kom, efter lidt overvejelse, kom lidt bag på mig, for han sagde: "Det behøver jo ikke altid at være spændende".

Et skarpt svar på et kluntet spørgsmål - for jeg indikerer jo at succeskriteriet for konfirmandundervisningen var - at det skulle være spændende! Ikke lærerigt, ikke udfordrende, ikke oplysende, men spændende...

Nu skal det siges, at min søn nok er som de fleste andre drenge i 7. klasse hvad skole angår - mildest talt ikke imponeret. Nok snarere køligt accepterende.

Men i denne udtalelse "det behøver jo ikke altid at være spændende" ligger noget af det vi har kæmpet med de sidste mange år - vi vil gerne være spændende! Der er ikke mange efterskoler tilbage som ikke på den ene eller anden måde tilbyder profolfag eller liniefag - og sådan skal det selvfølgelig også være blandt de frie skoler - og selvfølgelig skal det som udgangspunkt være spændende, hvorfor ellers gøre det?

Men ifølge en dreng i 7. klasse behøver det måske ikke altid at være så spændende som vi lægger op til.

Vi er både kollegaer og konkurrenter- det sidste har bare en lidt negativ klang - konkurrence - skolerne imellem, hvor det gælder om at have de bedste faciliteter og smarteste tilbud. Der ligger bestemt noget godt i at gøre sig umage med at tilbyde den allerbedste efterskole, men også noget usundt når det sker på bekostning af andre skoler.

Jeg håber vi i det her forum kan tale ærligt, om de mange muligheder vi har for at styrke hinanden i skoleformen, for der er rigtig mange ting vi er fælles om og fundamentet er det samme: "Livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse."

Jeg hørte for nylig et foredrag, som siden er blevet diskuteret en del i efterskoleverdenen. Et foredrag under overskriften: "Det hele handler ikke om dig". En meget dygtig foredragsholder tog, som der stod i overskriften, udgangspunkt i *de antikke principper for et liv med sindsro frihed og mening*.

Inden foredraget tænkte jeg: "uhh spændende med én der lige kan give ungdommen en bredside og få dem væk fra selvscenesættelse, tristed og tiktok"

Jeg skal ikke gennemanalysere foredraget, som mange af Jer selv hørte på Nyborg Strand, men efterfølgende sad jeg med fornemmelsen af, at

der manglede en klangbund om håb for os selv, fremtiden og vores elever.

For som ung handler det hele lige præcis kun om dig selv: hvordan ser jeg ud, kan de andre lide mig, hvordan skal jeg opføre mig. Vores opgave er at hjælpe de unge mennesker med at se verden omkring dem som en medspiller de tør håbe på vil dem noget godt.

Efterskolen kommer unge mennesker i møde både med det de gerne vil have, men også med det de har brug for - og det er ikke altid (absolut ikke altid) det samme.

Et af oplæggene i dag sætter fokus på en af de store udfordringer vi kæmper med under overskriften: *Dine kontaktelevers trivsel - hvordan giver vi lyst og mod til at blive på skolen?* Der er nok ikke noget quick fix, og jeg vil ikke stå her og gøre mig klog på hvilke tiltag der løser alle vores udfordringer, men vil bare belyse et enkelt område - forældrene...

På dagen for vores udlandsrejse "med bus for klimaet" - Ja det var ikke overskriften for turen, men vi skulle altså med bus, og her kommer en elev til mig og siger: "øhhh, ja jeg kommer jo bare med flyveren i morgen". Jeg tror selvfølgelig der er tale om en joke, men faderen kan efterfølgende i telefonen fortælle at "jo den er god nok, for han har glemt at få sit pas med..." og det er den slags handlekraftige forældre vi har med at gøre - og hvorvidt det var den rigtige løsning skal jeg ikke gøre mig til dommer over, men alle muligheder ligger åbne for de unge mennesker, hvad enten det drejer sig om en udlandstur eller det at gå på efterskole. For selvom man har sagt a, behøver man ikke nødvendigvis at sige b. Vi er i nogen grad blevet et tilbud som en del vælger at bruge nogle måneder på og så sige "*tak for oplevelsen - nu vil jeg også gerne prøve noget andet*"

Jeg håber vi kan overbevise forældrene om at det hele ikke *kun* handler om deres barn, men i høj grad også om fællesskab og ansvar - og barnet havde i øvrigt en god udlandsrejse - bare ikke med bussen...

I Syd -og Sønderjyske region har vi ønsket at køre en ambitiøs kursuskalender, med god pædagogisk tyngde.

Der har blandt andet været udbudt følgende kurser:

- **Naturfagligt kursus**
- **Bestyrelseskursus**
- **Kursus om LGBT+**
- **Kursus i FX sminke**

Den feedback vi får fra kurserne er altid meget positive og vi har prioriteret dygtige oplægsholdere, men vi befinder os også i en tid hvor efterskoleforeningen på landsplan har skruet op for kursusaktiviteten. Vi er i Regionsbestyrelsen blandt andet sat i verden for at facilitere kurser og netværk i regionen, og det tror vi bedst vi varetager ved at ændre på den nuværende form. Derfor vil vi gerne foreslå en nedlæggelse af den nuværende form med fyraftenskurser som vi har kørt i en årrække og i stedet afholde en fælles inspirationsdag i efteråret for alle ansatte i regionen - lidt som dagen i dag. Vi vil på den måde kunne mødes med endnu flere kollegaer på tværs af skoler, fag og netværk.

Vi håber I vil bakke op om denne nye inspirationsdag - for når alt kommer til alt, udfører vi bare det arbejde I ønsker.

Jeg er utrolig stolt over at have været med i dette udvalg sammen med dygtige og engagerede mennesker...

De som sidder i Regionsudvalget for øjeblikket og som bl.a. er med til at planlægge og facilitere kurser og netværk er:

- **Berit Søndergaard Larsen - Rejsby**
- **Lise Christensen - VGE**
- **Jens Andersen Mølgaard - Skanderup**

- **Lars Holm Kvie Sø**
- **Mathias Christensen St. Andst**

Jeg vil også gerne benytte lejligheden til at rette en tak til de andre udvalg i vores region som gør et stort stykke arbejde. Det drejer sig om:

- **Idrætsudvalget, hvor Nikolaj Boskov - Skamling som formand er med til at styre slagets gang, med gode ambitioner på idrættens vegne i vores region.**
- **Vejledernetværk, anført af bl.a. Frands Lomholdt - Skanderup. Et vigtigt netværk for erfaringsudveksling og rum til refleksion over vejledergerningen. Vi har efterhånden nu i en årrække som region afsat en årlig kursusdag for vejlederne på budgettet, samtidig med, at vi – som ved idrætsudvalget - støtter med aflønning til netværkstovholderne.**
- **Sidst men ikke mindst pedelnetværk og sekretærnetværk, samt et spirende køkkennetværk.**

Tusind tak fordi I er med til gennem kurser, aktiviteter og netværksarbejde at binde vores region sammen!

Vi kan se at det stærke udbud af efterskoler, og den ånd vi er sammen om, gør sig rigtig godt på de reklamevideoer vi får produceret. Jens Andersen-Mølgaard fra Skanderup er tovholder på projektet som I uden tvivl kommer til at høre meget mere om.

Til sidst vil jeg gerne rette en særlig tak til udvalget for konstruktivt og kreativt at gå ind i arbejdet, og til vores sekretær Lisbeth fra Skanderup - Tak for hjælpen og for godt samarbejde!

Og tak til alle jer, som gør et stykke arbejde for vores region. Tak til alle Jer i formelle og uformelle netværk, som er med til at binde os sammen. Så tak for et godt år – og gode ønsker for det næste!

Henrik Grønkjær - Marts 2024